

VĚDĚNÍ VHLEDU (*vipassanā-ñāṇa*)

Shrnutí standardního závěrečného přednesu „**Pokrok Praxe Dhammy**“
na intensivním zásedu meditace učí ctihodný **Āyukusala Thera**

Pokrok praxe Dhammy se týká tří oblastí:

1. Rozvoj vědění a moudrosti (*ñāṇa, paññā*)
2. Rozvoj meditační dovednosti (*jhāna-kosalla*)
3. Rozvoj zvládnání každodenního života (*kusala-ājīva*)

Tyto tři oblasti zvládnání života (*āyu-kusala*) odpovídají v opačném pořadí tradičnímu dělení tréninku Dhammy:

1. Trénink jednání (*sīla-sikkhā*)
2. Trénink mysli (*čitta-sikkhā*)
3. Trénink moudrosti (*paññā-sikkhā*)

Student Dhammy, mnich či mniška, jakož i laický žák je prakticky veden učitelem v posloupnosti *sīla-samādhi-paññā*. Na tuto posloupnost se vztahuje „Sedm stupňů vyčištění“ (*satta-visuddhi*), jež jsou kanonickou maticí. Tato matice „Sedmi vyčištění“ (*satta-visuddhi*) má v konkrétní praxi zvládnání života (*āyu-kusala*) výsledky, které jsou obsaženy a podrobně proniknuty v následujících osmnácti stupních vědění vhledu (*vipassanā-ñāṇa*):

I. Vyčištění jednání (*sīla-visuddhi*)

(Dodržování etických principů chrání před výčitkami a neklidem.)

II. Vyčištění mysli (*čitta-visuddhi*)

(Zklidnění a soustředění chrání před samovolným myšlením a představováním.)

III. Vyčištění názoru (*diṭṭhi-visuddhi*)

1. Analytické poznání mysli a těla (*nāma-rūpa-paričcheda-ñāṇa*)

IV. Vyčištění překonáním pochybností (*kaṅkhā-vitaraṇa-visuddhi*)

2. Poznání rozeznáním podmíněnosti (*paččaya-pariggaha-ñāṇa*)
3. Poznání porozuměním (*sammasana-ñāṇa*)
4. Poznání vzniku a zániku (*udayabbaya-ñāṇa*), úvodní stupeň
(Doprovázeno zpravidla deseti poruchami vhledu: *vipassanūpakilesa*)

V. Vyčištění poznáním a zřením, co je a co není stezka

(*maggāmagga-ñāṇadassana-visuddhi*)

VI. Vyčištění poznáním a zřením postupu (*paṭipadā-ñāṇadassana-visuddhi*)

5. Poznání rozplynutí (*bhaṅga-ñāṇa*)
6. Vědomí hrůzypnosti (*bhayanupaṭṭhāna-ñāṇa*)
7. Poznání bídy (*ādīnava-ñāṇa*)
8. Poznání zhnusení (*nibbidā-ñāṇa*)
9. Poznání touhy po osvobození (*muñčitu-kamyatā-ñāṇa*)
10. Poznání znovu-sledování (*paṭisaṅkhānupassana-ñāṇa*)
11. Poznání vyrovnanosti ve vztahu k formacím (*saṅkhārupekkhā-ñāṇa*)
12. Vhled vedoucí k vynoření (*vuṭṭhānagāminī-vipassanā-ñāṇa*)
13. Poznání přizpůsobení (*anuloma-ñāṇa*)
14. Zralé poznání (*gotrabhū-ñāṇa*)

VII. Vyčištění poznání a zření (*ñāṇadassana-visuddhi*)

15. Poznání stezky (*magga-ñāṇa*)
16. Poznání plodu (*phala-ñāṇa*)
17. Poznání reflektování (*paččavekkhaṇa-ñāṇa*)
18. Dosažení plodu (*phala-samāpatti*)